

PODPORA PŘIROZENÉHO SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc při Dětském centru

R. A. Dvorského 1710

544 01 Dvůr Králové nad Labem

provozované Sdružením ozdravoven a léčeben okresu Trutnov

Procházkova 818, 541 01 Trutnov

příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje

Zpracoval Zdeňka Malá, Mgr. Veronika Pourová

Schválil Zdeňka Malá

Platnost 1.1.2015

Revize 25.4.2018

Zpracoval Mgr. Aneta Matoušová, Mgr. Hana Tomášková

Schválil Zdeňka Malá

Revize

Zpracoval

Schválil

Tento interní předpis je výhradním duševním vlastnictvím Dětského centra ve Dvoře Králové nad Labem a jakékoliv jeho šíření nebo postupování cizím osobám nebo subjektům je možné pouze se souhlasem ředitele zařízení.

1. Legislativa

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění
- Úmluva o právech dítěte č. 104/1991 Sb., v platném znění
- Občanský zákoník č. 89/2012 Sb., v platném znění
- Národní strategie ochrany práv dětí

2. Související vnitřní dokumenty zařízení

- Vnitřní řád
- Návštěvní řád
- Etický kodex zaměstnance
- Etický kodex sociálního pracovníka
- Webové stránky – www.detskecentrumdk.cz

3. Standardy jsou formulovány pro

- umístěné děti, jejich rodiny nebo osoby blízké,
- zaměstnance zařízení,
- pracovníky OSPOD,
- osoby spolupracující se zařízením.

Kritérium 5a	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podporuje děti umístěné v zařízení ve vztazích s přirozeným sociálním prostředím, zejména podporuje navazování a rozvíjení kontaktů a sociálních vztahů s osobami dítěti příbuznými nebo blízkými.
--------------	---

4. Podpora dětí ve vztazích s přirozeným prostředím

Přirozené sociální prostředí tvoří rodina a sociální vazby k osobám blízkým. Jde o síť sociálních vztahů daného dítěte. Při výkonu SPOD je nutné vždy zohlednit specifika konkrétní rodiny a jejích členů a to ve všech souvislostech (rodinné vztahy, vzdělání, zdravotní stav členů rodiny, majetkovou situaci, apod.).

V souladu s individuálním plánem ochrany dítěte (dále IPOD) zpracovaným příslušným pracovištěm orgánu sociálně-právní ochrany dítěte je realizována konkrétní podpora dětí vždy s ohledem na jejich individuální potřeby. Za IPOD je zodpovědná sociální pracovnice příslušného OSPOD. Tento plán je pravidelně aktualizován. Sociální pracovnice příslušného OSPOD může spolupracovat na pravidelných aktualizacích IPOD se sociální pracovnicí ZDVOP. Prioritou zařízení je v maximální možné míře podporovat kontakt biologických rodičů s dětmi, pokud není příslušným soudem výslovně zakázán.

U dětí, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje, jsou často vazby s jejich přirozeným prostředím narušeny. Pro dobrý vývoj dítěte je velmi podstatné vztahy a vazby s přirozeným sociálním prostředím znovu navazovat či prohlubovat a pomáhat dětem budovat si vlastní širší sociální zázemí. ZDVOP respektuje přirozené vazby dítěte a intenzivně spolupracuje s osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími blízkými, pokud tím není

ohrožen duševní rozvoj dítěte. Na názor dítěte je vždy brán zřetel. Pracovníci ZDVOP názor a přání dítěte při rozhovorech a na tento názor brát zřetel. Individuální potřeby dítěte jsou vždy zohledněny a preferovány.

Podpora navazování a rozvíjení kontaktů probíhá prostřednictvím:

Návštěv v zařízení

Návštěvy dětí ve ZDVOP jsou umožněny nepřetržitě (s ohledem na vnitřní řád a noční klid). Přítomnost dětí ve ZDVOP je garantována denně od 14:30 do 17 hodin. Návštěvám je proto doporučováno, aby si v případě návštěvy v jinou dobu předem zavolali a domluvili se. Děti mimo tuto dobu bývají často mimo ZDVOP na různých aktivitách.

Propustky

Vycházka mimo areál zařízení probíhá v době návštěvy rodičů či osob blízkých. Tato osoba podepisuje, že po dobu vycházky přebírá za nezletilého odpovědnost (tzv. propustku) a domluví s pracovníkem přímé péče rozsah vycházky. V případě, že je dítě do ZDVOP umístěno na základě usnesení soudu, tyto vycházky probíhají až po souhlasném stanovisku OSPOD.

Návštěvy dítěte mimo zařízení

Návštěvy dětí umístěných ve ZDVOP na základě rozhodnutí soudu u rodinných příslušníků (např. víkend, prázdniny), jsou možné jen po předchozí písemné/telefonické žádosti rodinného příslušníka a souhlasu příslušného OSPOD. Definitivně o návštěvě rozhoduje ředitelka ZDVOP.

Dětem starším 15-ti let umístěným do ZDVOP může ředitel zařízení povolit cestovat bez dozoru mimo zařízení do místa pobytu rodičů v případě, že rodiče k tomu dali souhlas.

Telefonických kontaktů rodičů či osob blízkých s dítětem

Rodičům jsou po přijetí dítěte sděleny telefonní kontakty (do zařízení, na sociální pracovníci a pracovnice přímé péče). Na sociální pracovníci se mohou obracet každý všední den v době od 7 do 15:30, na pracovnice přímé péče se mohou obracet v době od 18 hodin do 20 hodin, na telefonní číslo: 499 622 280 se dovolají nepřetržitě.

Písemný kontakt

Dětem do ZDVOP mohou rodiče či osoby blízké posílat dopisy, pohledy, balíčky. Pokud se jedná o malé dítě, dopis se založí do sociálního spisu a na dopis odpovídá soc. pracovnice. Pokud se jedná o větší dítě, dopis sociální pracovnice předá dítěti a ono si ho přečte, popřípadě samo odpoví. Po domluvě s dítětem sociální pracovnice dopis okopíruje a založí do sociálního spisu. Pokud je důvodné podezření, že zásilka má z výchovného hlediska závadný obsah nebo by mohla ohrozit zdraví či bezpečnost dítěte, má ředitel zařízení právo být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky.

Komunikace s rodiči

ZDVOP se snaží zákonné zástupce co nejvíce vtahovat do řešení záležitostí týkajících se dítěte. Sociální pracovníce nebo ředitelka zařízení telefonicky informuje o podstatných situacích a hledá s rodičem nejlepší způsob řešení.

V případě plánovaných lékařských vyšetření sociální pracovníce telefonicky informuje zákonného zástupce o termínu a vyzývá ho k účasti na vyšetření dítěte. Pokud se rodič chce vyšetření zúčastnit, domlouvá s ním sociální pracovníce realizaci (zda přijede přímo k lékaři, či přijede do ZDVOP a cestu absolvuje v doprovodu pracovníka ZDVOP spolu s dítětem).

Kontakt s osobami blízkými

Zařízení podporuje děti v udržování, rozvíjení a prohlubování vazeb s osobami blízkými (přátelé, vrstevníci, sousedé, učitelé apod.), tedy v udržování a rozvíjení kontaktů vzniklých již v původním prostředí dítěte, a to v maximální možné míře, neodporuje-li udržování těchto vazeb zájmům dítěte. Dítě je podporováno také k navazování nových přátelských vztahů a ke smysluplnému trávení volného času s přáteli mimo prostory zařízení.

Ztížené navazování a rozvíjení kontaktu s dítětem

V případě, že dítě odmítá kontakt s rodičem, pracovníci zařízení respektují jeho rozhodnutí. Názor dítěte upřednostňují před zájmy rodičů. Pracovníci zařízení rozhovorem zjišťují důvod odmítání kontaktu, toto zaznamenají do denního hlášení. O této skutečnosti sociální pracovníce informuje psychologa, který v rámci individuální intervence bude pracovat s dítětem na rozklíčování situace a na jejím řešení. K řešení přizve i rodiče v rámci rodinné terapie.

Kritérium 5b	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vytváří příležitosti, aby dítě umístěné v zařízení využívalo veřejně dostupných služeb (škola nebo mateřská škola, zájmové kroužky mimo zařízení atd.).
--------------	--

5. Využívání veřejně dostupných služeb

Zařízení respektuje zájmy dítěte a vytváří možnosti dalších kontaktů dětí se společností. Dítě je partner, je nezbytné mu naslouchat, zjišťovat jeho přání a potřeby, brát je v úvahu a poskytovat na jejich základě nejvhodnější pomoc a podporu. Státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy o právech dítěte, uznávají, že dítě má **požívat plného a řádného života v podmínkách zabezpečujících důstojnost, podporujících sebedůvěru a umožňujících aktivní účast dítěte ve společnosti**. Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo tyto názory vyjadřovat ve všech záležitostech, které se ho dotýkají. Názorům dítěte musí být věnována patřičná pozornost odpovídající jeho věku a rozumové

vyspělosti. Každé dítě má právo na odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku a mentální vyspělosti.

Zdravotní péče

ZDVOP dbá na to, aby byla zachována kontinuita v osobách poskytovatelů zdravotních služeb, a proto nemění dětem jejich lékaře – neznamená-li to nepřiměřené nebo nadměrné zatížení. Běžnou péči při akutním onemocnění zajišťuje smluvní lékař ZDVOP, očkování a preventivní prohlídky probíhají u registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, odborná vyšetření probíhají u stávajících odborných lékařů a v případě prvního vyšetření volí sociální pracovnice odborného lékaře po domluvě s rodiči.

Vzdělávání

Je-li to z důvodů časové a místní dostupnosti možné, děti i nadále docházejí do své původní školy, takže nemění spolužáky ani kamarády.

Pokud dítě nemůže i nadále navštěvovat svoji školu nebo školku, sociální pracovnice přehlásí dítě ve spolupráci se zákonným zástupcem na některou z místních škol. Sociální pracovnice po domluvě se zákonným zástupcem vytipuje vhodný typ školy, telefonicky osloví ředitele školy a v případě možného přijetí dítěte do vybrané instituce, domluví schůzku. Rodič má právo se této schůzky zúčastnit.

Volnočasové aktivity

Je-li to z důvodů časové a místní dostupnosti možné, děti i nadále realizují volnočasové aktivity v původních školských či jiných zařízeních. Pokud to možné není, vybere si volnočasovou aktivitu v daném městě. Pracovníci zařízení spolupracují se školou, podporují zapojení dítěte do kroužků nabízených školou či sami vyhledávají kroužky ve městě (např. DDM Jednička). Pokud dítě dosud žádný kroužek nenavštěvovalo, pracovníci si všímají jeho zájmů a vhodný kroužek dítěti doporučí. Pracovníci zařízení podporují děti v tom, aby svůj volný čas trávily smysluplně.

Společné aktivity dětí

Ve volném čase děti umístěné ve ZDVOP navštěvují spolu s pracovníky přímé péče kulturní akce (divadlo, kino, koncert, majáles apod.), sportovní akce (veřejné bruslení, veřejné koupaliště apod.) a podnikají různé výlety – ať už jednodenní nebo pobytové.

Kritérium 5c	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně vypracována pravidla pro poskytování pomoci a poradenství rodině umístěného dítěte, zejména stanoveny možnosti a nabídky zajištění pomoci při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajištění terapie, návčiku rodičovských a dalších dovedností při péči o dítě, které v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte rodina potřebuje.
--------------	--

6. Pravidla pro poskytování a poradenství rodině umístěného dítěte

Povinnost ZDVOP spolupracovat s rodinou umístěného dítěte je výslovně stanovena § 42a odst. 1 písm. h) zákona o SPOD. Zařízení poskytuje poradenství dítěti, jeho rodičům nebo osobám odpovědným za výchovu dítěte. Toto poradenství poskytuje v souladu s IP dítěte. ZDVOP přistupuje k rodině jako k celku, podporuje rodinu pro vytvoření podmínek příznivých pro návrat dítěte zpět do původního prostředí. Pracovníci zařízení zaujímají k rodině nehodnotící postoj. Poskytují odborné poradenství a terapii, podporu a návčik rodičovského chování. Aktivizují rodiče, aby se naučili provádět běžné činnosti spojené s péčí o dítě a chodem rodiny, zcela samostatně. Pracovníci zařízení poskytují rodičům pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s dítětem a motivují vytvoření podmínek pro návštěvu dítěte v rodině.

Pracovníci zařízení postupují vždy citlivě a ohleduplně, vytváří atmosféru vzájemného porozumění a vždy mají na paměti nezastupitelnou úlohu rodičů, posilují jejich kompetence i rodičovskou zodpovědnost. Snaží se aktivovat rodiče k tomu, aby si činnosti s dětmi vyzkoušeli a naučili se je s dětmi provádět samostatně.

7. Možnosti a nabídky zajištění pomoci rodině umístěného dítěte

ZDVOP má stanoveny možnosti a nabídky pomoci rodině v tomto rozsahu:

sociální poradenství:

Za sociální poradenství zodpovídají sociální pracovnice zařízení a v případě zájmu rodičů jim pomohou:

- s vyřizováním dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi (např. pomoc s vyplňováním příslušných formulářů, předáním kontaktů na příslušný úřad)
- s vyřizováním dávek pěstounské péče (např. pomoc s vyplňováním příslušných formulářů, předáním kontaktů na příslušný úřad)
- se zprostředkováním kontaktů rodičů s jednotlivými OSPOD,
- se zprostředkováním kontaktů na dostupné veřejné služby a vytváření příležitostí, aby mohla rodina a osoby blízké využívat těchto služeb (po domluvě sociální pracovnice předá rodině kontakty na potřebné služby).

edukační a aktivizační činnosti:

Edukační a aktivizační činnosti provádějí všichni pracovníci ZDVOP, kteří vykovávají SPO.

- edukace rodiče v péči o dítě,
- podpora činnosti napomáhající rozvoji rodičovských kompetencí.

psychologické poradenství:

Za psychologické poradenství zodpovídá psycholog ZDVOP.

- poskytnutím psychické podpory rodičům v nepříznivé situaci,
- v případě zájmu rodiče je možné zprostředkovat psychoterapeutické vedení případně rodinnou terapii,
- edukace rodiče v podpoře vztahu s dítětem

Sít' sociálních služeb v rámci regionu

Přesné kontakty na dané sociální služby nalezne sociální pracovníce v Adresáři sociálních služeb nebo na internetu, kontakty předá zákonným zástupcům nebo jiným odpovědným osobám za výchovu. Bude záležet na tom, v jaké lokalitě se rodina nachází, jaké má problémy a co je potřeba v rámci IP dítěte řešit.

